

Vitaj na Slovensku

Máš menej ako 18 rokov a práve si prišla/prišiel na Slovensko?

TU NÁJDEŠ
UŽITOČNÉ
INFORMÁCIE

Kde som?

Ahoj! Si na Slovensku.

Slovensko sa nachádza v strednej Európe a je členským štátom Európskej únie. Hraničí s Maďarskom, Rakúskom, Českou republikou, Poľskom a Ukrajinou. Okrem Ukrajiny sú všetky tieto krajiny tiež členskými štátmi Európskej únie. To znamená, že majú podobné zákony. Rakúsko a Slovensko používajú rovnakú menu ako niektorí ďalší členovia Európskej únie, ktorou je euro. Hlavným mestom Slovenska je Bratislava. Úradným jazykom je slovenčina a mnoho ľudí ovláda angličtinu alebo nemčinu.

Kto sa na Slovensku považuje za dieťa?

Za dieťa sa budeš považovať až do veku 18 rokov.

Na Slovensku a v Európskej únii sa za dieťa považuješ až do dosiahnutia veku 18 rokov. **Všetky deti sú chránené bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť alebo právne postavenie.**

Ak si dieťa, ktoré cestuje bez rodičov, máš na Slovensku právo na osobitnú ochranu prostredníctvom orgánov sociálnoprávnej ochrany detí. Osobitná ochrana sa vzťahuje na podporu detí, ktoré cestujú alebo sa zdržiavajú na Slovensku bez rodičov/opatrovníkov.

Aké sú práva detí na Slovensku?

Všetky deti, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť alebo právne postavenie, majú rôzne práva, napríklad práva týkajúce sa rodinného prostredia a starostlivosti o deti, zdravia a sociálnej starostlivosti, vzdelávania, voľného času a kultúry, ako aj osobitné ochranné opatrenia zaručené Dohovorom OSN o právach dieťaťa, ktorý Slovensko schválilo.

Ak chceš tieto práva využívať, musíš informovať úrady a medzinárodné organizácie, **že máš menej ako 18 rokov.** Ak máš doklady preukazujúce tvoj vek, predlož ich úradom. Nezabudni si svoje doklady uchovávať v bezpečí! Nikto ich nemôže odobrať tebe ani tvojej rodine, okrem príslušníkov hraničnej kontroly alebo polície, ktorí ich budú musieť na krátky čas skontrolovať, kým ti ich vrátia. Ak takéto doklady nemáš pri sebe, môžeš úradom povedať, koľko máš rokov.

Ak si úrady stále nie sú isté tvojim vekom, možno budú musieť vykonať určité posúdenia.

Ak nehovoriš po slovensky, máš právo požiadať o tlmočníka/tlmočnicu, ktorý/á ti v prípade potreby pomôže v ktoromkoľvek štádiu komunikovať v jazyku, ktorý ovládaš.

Čo sa stane s deťmi, ktoré cestujú bez rodičov?

Deti, ktoré cestujú bez rodičov, majú osobitné postavenie; ak je to tvoj prípad, slovenské orgány sociálnoprávnej ochrany detí sú zodpovedné za tvoju ochranu a za zabezpečenie toho, že tvoje fyzické a emocionálne blaho (tvoj „najlepší záujem“) je prvoradé. To znamená, že pri všetkých činnostiach, ktoré sa ťa týkajú, či už ich vykonávajú verejné alebo súkromné subjekty, **sa v prvom rade zohľadňuje tvoj najlepší záujem**. Ak necestuješ s rodičmi, ale s inými príbuznými, ktorí sa o teba starajú, slovenské orgány sociálnoprávnej ochrany detí budú spolupracovať s tvojimi príbuznými na vydaní oficiálneho právneho dokumentu, ktorý potvrdí spôsob starostlivosti a zodpovednosť za starostlivosť o teba na Slovensku. **Ak cestuješ sám/a, bez rodičov alebo príbuzných**, slovenské orgány sociálnoprávnej ochrany detí ťa umiestnia do Centra pre deti a rodiny, s cieľom zaručiť tvoju bezpečnosť, kde bude tvojím opatrovníkom odborník na ochranu detí z orgánov sociálnoprávnej ochrany detí.

Čo znamená „opatrovník/opatrovníčka“?

Opatrovník/opatrovníčka je osoba, ktorá je zodpovedná za ochranu tvojich záujmov v neprítomnosti tvojich rodičov. Táto osoba je za teba právne zodpovedná a bude ťa zastupovať pred príslušnými orgánmi na Slovensku. **STÁLE máš PRÁVO vyjadrovať svoje myšlienky a priania**, ale všetky formálne úkony a rozhodnutia, ktoré sa ťa týkajú, musí prijímať táto osoba. Bude ťa napríklad zastupovať pred políciou/súdom alebo bude v tvojom mene podpisovať úradné dokumenty, napríklad ak sa chceš zapísať do školy alebo byť prijatý/á do nemocnice.

Aké je to žiť v centre pre deti a rodiny?

Tieto centrá sa nachádzajú po celom Slovensku, pričom jedno centrum v meste Medzilaborce sa špecializuje na starostlivosť o deti, ktoré nepochádzajú zo Slovenska. Personál centra sa o teba postará a poskytne ti všetko, čo potrebuješ, ako napríklad stravu, oblečenie a zdravotnú starostlivosť na dobu, akú budeš potrebovať. Počas pobytu v centre budeš musieť navštevovať aj kurzy slovenského jazyka a školu. Je to otvorené centrum a všetky vychádzky je potrebné konzultovať so sociálnou pracovníčkou alebo pracovníkom. Po nástupe do centra však budeš musieť absolvovať zdravotnú karanténu, ktorá môže trvať aj jeden mesiac. **Ak si to želáš, môžeš kontaktovať svoju rodinu**. Personál centra pre deti a rodiny ti s tým rád pomôže a odpovie na tvoje otázky.

Ak neviem, kde je moja rodina, môže mi ju niekto pomôcť nájsť?

Áno, **ak si stratil/a kontakt s rodinou a nevieš, kde sa nachádza, môžeš ju vypátrať**. Ak chceš získať pomoc, môžeš personálu centra povedať, že chceš vyhľadať svoju rodinu a on ti pomôže s tvou požiadavkou. V prípade potreby budú kontaktovať úrady, ktoré začnú s hľadaním tvojej rodiny.

Ak viem, kde sa nachádzajú niektorí členovia mojej rodiny, môže mi niekto pomôcť nadviazať s nimi kontakt?

Ak sa tvoji rodičia, dospelí súrodenci, tety alebo strýkovia nachádzajú v inej krajine, **máš možnosť** stretnúť sa so svojou rodinou. Zvyčajne proces zlúčenia rodiny začne tvoj opatrovník/opatrovníčka s podporou štátnych orgánov, konkrétne Migračného úradu. Svojmu opatrovníkovi/opatrovníčke je potrebné oznámiť, že si želáš zlúčenie s rodinou, a poskytnúť mu/jej podrobné informácie o tvojej rodine, ako sú mená, kontaktné čísla a adresy, aby mohol/la v tvojom mene nadviazať kontakt s úradmi. Tento proces môže trvať určitý čas a nie vo všetkých prípadoch je zaručené, že sa zlúčiš so svojou rodinou; závisí to od rôznych faktorov, ako je **tvoja bezpečnosť, tvoje vzťahy s rodinnými príslušníkmi a rodinné podmienky**. Pamätaj, že sa vždy môžeš poradiť so svojim opatrovníkom/čkou alebo sociálnym pracovníkom/čkou, aby si lepšie porozumel/a procesu a jednotlivým krokom.

Aké sú moje možnosti na Slovensku?

Ak **sa obávaš návratu** do svojej domovskej krajiny, pretože máš strach, že ti bude ublížené z dôvodu tvojej rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo politického názoru, **máš právo požiadať o azyl alebo dočasné útočisko**. Žiadosť o azyl v tvojom mene vyplní tvoj zákonný zástupca/kyňa. Počas pohovorov, pri ktorých bude prítomný tvoj zákonný zástupca/kyňa, ti budú kladené otázky, aby sa zistilo, z čoho máš strach a či by ti návrat domov mohol ublížiť. Ak už si v centre pre deti a rodiny, môžeš požiadať svojho opatrovníka/čku alebo sociálneho pracovníka/čku, aby ti vysvetlil/a postup.

Pamätaj si, že ak potrebuješ pomoc a viac informácií v tebou vybranom jazyku, môžeš **napísať UNHCR** na adresu **“svkbrprot@unhcr.org”** alebo sa môžeš **obrátiť na linku pomoci UNHCR**, kde sa dohovoriš v angličtine, slovenčine, ukrajinčine a ruštině, na čísla : **0800 22 12 30** (bezplatná linka, volanie zo slovenského tel. čísla) **+421 2 22 11 56 50** (volanie z iného ako slovenského telefónneho čísla)

Pre viac informácií:

O procese
<https://help.unhcr.org/slovakia/asylum/>

O pomoci deťom:
<https://help.unhcr.org/slovakia/children/>

Podpora od iných
organizácií:

